

ר' נחמן מברסלב – מעשה בחכם ונתם

שני בעלי בתים היו בעיר אחת והיו גדולים בעשירות. והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים, לכל אחד בן אחד. ולמדו שניהם בחדר אחד. ואלו שני הבנים היו אחד מהם בר הבנה והאחד היה תם, (לא שהיה טפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך), ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאד. אך על פי שהאחד היה חכם והאחד היה תם ומוחו היה נמוך, אך על פי כן אהבו זה את זה מאד.

לימים התחילו השני בעלי בתים הנ"ל לירד. וירדו מטה מטה עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם כי אם הבתים שלהם. והבנים התחילו להתגדל. אמרו האבות הנ"ל להבנים: אין בידינו לשלם עבורכם להחזיק אתכם, עשו לכם מה שתעשו. הלך התם ולמד מלאכת רצען (סנדלר), והחכם שהיה בר הבנה לא היה רצונו לעסק במלאכה פשוטה כזו וישב בדעתו שילך בעולם ויסתכל מה לעשות. והיה הולך ומשוטט בשוק

הנה נשליך כעת את מעשה החכם ונתחיל לספר במעשה התם:

התם הנ"ל למד מלאכת רצענות, ומחמת שהיה תם למד הרבה עד שקבל. ולא היה בקי בהאמנות בשלמות, ונשא אשה והיה מתפרנס מן המלאכה. ומחמת שהיה תם ולא היה בקי בהמלאכה כל כך, על כן היה פרגטתו בדרך גדול ובצמצום, ולא היה לו פנאי אפילו לאכל, כי היה צריך תמיד לעסק במלאכה מחמת שלא היה יכול האמנות בשלמות. רק בשעת המלאכה, בשעה שהיה נוקב במרצע והיה מכניס ומוציא החוט העב של התפירה כדרך הרצענים, אז היה נושך חתיכת לחם ואוכל. **ומנהגו היה, שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד.** והיו לו כל המאכלים וכל המשקות וכל המלבושים. והיה אומר לאשתו: אשתי, תן לי לאכל, והיתה נותנת לו חתיכת לחם ואכל. אחר כך היה אומר: תן לי הרטב עם קטנית, והיתה חותכת לו עוד חתיכת לחם ואכל. והיה משבח ואומר: כמה יפה וטוב מאד הרטב הזה. וכן היה מצוה לתן לו הבשר ושאר מאכלים טובים כיוצא בזה, ובעד כל מאכל ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם, והוא היה מתענג מאד מזה ושבח מאד את אותו המאכל, כמה הוא מתקן וטוב, כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש, ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה. וכן היה מצוה: אשתי, תן לי שכר לשנות, ונתנה לו מים, והיה משבח: כמה יפה השכר הזה. תן לי דבש, ונתנה לו מים. והיה משבח גם כן כני"ל. תן לי יין, וכיו כיוצא בזה, ונתנה לו מים, והיה מתענג ומשבח אותו המשקה, כאלו הוא שותה אותה ממש. וכן במלבושים, היה להם בשתפות לו ולאשתו פעלץ (מעיל פרוה חורפי) אחד. והיה אומר: אשתי, תן לי הפעלץ. כשהיה צריך ללבוש פעלץ, כגון: לילך לשוק, והיתה נותנת לו. כשהיה צריך ללבוש טולפי (מעיל עליון) לילך בין אנשים, היה אומר: אשתי, תן לי הטולפי, והיתה נותנת לו הפעלץ. והיה מתענג ממנו, והיה משבח: כמה יפה הטולפי הזה. כשהיה צריך לקאפטין (קפטה), כגון: לילך לבית הכנסת, היה מצוה ואומר: אשתי, תן לי הקאפטין, והיתה נותנת לו הפעלץ. והיה משבח ואומר: כמה יפה נאה הקאפטין הזה, וכן כשהיה צריך ללבוש יופא (מעיל עליון מכובד), היתה נותנת לו גם כן הפעלץ, והיה משבח ומתענג גם כן כמה יפה ונאה היופא הזאת כני"ל וכן בכיוצא בזה.

והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד. כשהיה גומר המנעל, ומן הסתם היה לו שלשה קצוות, כי לא היה יכול האמנות בשלמות כני"ל, היה לוקח המנעל בידו, והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג מאד ממנו. והיה אומר: אשתי, כמה יפה ונפלא המנעל הזה; כמה מתוק המנעל הזה; כמה מנעל של דבש וצוקיר (סוכר) המנעל הזה. והיתה שואלת אותו: אם כן, מפני מה שאר רצענים נוטלים שלשה זהובים בעד זוג מנעלים, ואתה לוקח רק חצי טאליד (היינו זהוב וחצי). השיב לה: מה לי בזה; זה מעשה שלי, וזה מעשה שלי. ועוד: למה לנו לדבר מאחריים. הלא נתחיל לחש בכמה וכמה אני מרויח במנעל זה מיד ליד: העור הוא בכך, הזפת והחוחים וכו' בכך, ושאר דברים כיוצא בזה בכך. לאפקיס (המילוי שבין העורות) בכך, ועתה אני מרויח מיד ליד עשרה גדולים, ומה אכפת לי רוח כזה מיד ליד. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד. ואצל העולם היה ללעג.

ר' יעקב מרזימן - אם מאמינים בחסדו של הבורא יתברך - אין קושיים

ואם אין מאמינים - אין תרופים

רבי מרדכי מלכוביץ - בלי הקדוש ברוך הוא אי אפשר לעבור את מפתן הבית ועם הקב"ה - אפשר לבקוע את הים

רבי מנחם מנדל מוקוצ' - והאמן בה' ייחשבה לו כצדקה

הכישרון והכח שנטע ה' באברהם אבינו (ושרה אמו) להאמין בה' נחשבו בעיניו לצדקה ומסד שגמול עמו בורא העולם

רבי מרדכי מלכוביץ - בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו:

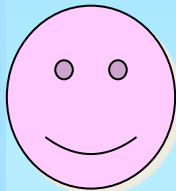
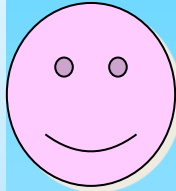
נשאת ונתת באמונה? שואלים את האדם: במשא ומתן אתה עושה ככל שתוכל כדי להגדיל את הרווחים, האם באמונה גלם? כן נשאת ונתת להגדיל ולחזק את אמונתך?

1. נכתוב על הלוח את המילה קושיי. נבקש מהמשתתפים להעלות אסוציאציות למילה "קושיי" ונכתוב אותן על הלוח.
2. נתחלק לזוגות ונבקש מכל אחד לשתף את חברו בקושי/משבר שהוא הצליח לעבור, מה הייתה "הנוסחה". (זה המקום לתת טיפים אחד לשני).

3. נחזור למליאה ונכתוב על הלוח טיפים להצלחה בהתגברות על קשיים. **המטרה היא לנסות להוביל את המשתתפים להבנה שניתן להתגבר על הקושי לעיתים בכוחות עצמי ולעיתים בעזרת אחרים.**

4. לאחר החלק הזה נחלק להם את **חלקו של הסיפור** "מעשה בחכם ותם". כל אחד קורא בקול משפט מהסיפור על פי הסדר עד לנקודה ואחריו הבא בתור. **דרך קריאה זו מרכזת מאוד את כולם.** לאחר הקריאה נבקש מכל אחד לבחור לו משפט "שקנה" אותו בסיפור והוא כמובן צריך להסביר מדוע. **המטרה היא להראות שדרך ההסתכלות שלנו גורמת לקושי.**

5. לסיום נשמיע את השיר של אודי דוידי "תחשוב טוב יהיה טוב"

אור תורה סטון
OHR TORAH STONE
תורה ותיקון עולם

יהודה ניומן
m.a ייטש חינכי
לפרטים והזמנה להרצאות
Yehuda.Noyman@gmail.com
טלפון יידי: 050.64.36.801

סרטונים
לעבודה
חינוכית

